

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьть:
в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 170 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5½ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під
ч. 1. пл. Домбровского (Хорун-
щини). Експедиція місцева
в Агенції Соколовского в
пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє.—
Рекламациі неопечатаніє
вільні від порта. — «Голо-
шеня» звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надіслані» 40 с.
від стрічки. Подарки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Розсерджені на бар. Гавча ческі Німці.

(X) Німецькі послі з Чех розсерди-
ли ся на міністра-президента бар. Гавча
і ухвалили остру резолюцію з нагоди
підготовлюваного начерку закона про
виборчу реформу. Начерк закона ще не
був зовсім виготовлений, коли німецька
четверня, котрої черговим представником
під ту хвилю був др. Люегер, дома-
гала ся від бар. Гавча, щоби дав їй ви-
ясненя що до числа і розділу призначе-
них для Німців мандатів. Міністер-прези-
дент однак заявив, що в тій хвилі не
може давати виясненя, а се роздратувало
Німців, котрі чули, що ніби то прави-
тельство Чехам сказало про їх число
мандатів, а так само і польському колу.
Окрім того розійшли ся вісти, мов би то
Чехи мали дістати не 62 мандати, як
первісно було намірено, а 70, а Німці в
Чехах лише 48.

Так само кружляли між Німцями ві-
сти, мов би то правительство мало ще
далше помножити понад намірене пер-
вісно число г а л и ц к и х мандатів, так
що чисто послів я будучій державній
раді мало би бути приблизно 450. З то-
го загального числа 450 мало би при-
пасти на всіх Німців лише 205, так що
дочисливши до них 15 Італійців, а на-
віть 4 Волохів, було би неславянських
послів 224 супроти славянських 221 по-
слів, а колиб Славянам повело ся пере-
тягнути на свій бік 4 Волохів, тоді Нім-
ці були би в меншості.

Тимчасом мимо числової меншості,
яку творять Німці в Австрії супроти ні-
мецької народности, они все домагають
ся верховлади в Австрії і переважного
числа посольських мандатів в державній
раді.

Вже остання виборча реформа, ко-
трою заведено в 1896 р. п'яту курию,
викликала серед Німців велике роздра-
тованє, позаяк число німецьких послів
зросло тоді до того степеня, що тоді у-
творила ся з німецькими консерватистами
парляментарна більшість німецьких послів
і се довело до памятної німецької обструк-
ції, котра повалила кілька міністерств,
почавши з міністерством гр. Баденього.

Се річ легко зрозуміла, що з заве-
денєм загального, рівного і прямого
права виборчого неминучо збільшить ся
число ненімецьких послів, позаяк сі на-
родности мають таку значну перевагу
над німецьким населенєм. Відчувають се
Німці і тому між ними настала тревога,

що їх верховлада може скінчити ся, що
Австрія набере природної ціхи, яка їй
прислугує, і стане державою переважно
славянською, а Німці творити муть лише
поважну меншість.

Задля того Німці все були прогив-
никами загального і рівного права ви-
борчого і в тім дусі висловлювало ся
також їх дневникарство з могутною N.
fr. Presse на переді. Доперва, як поба-
чили, що навіть в Росії весь загал за-
являє ся за загальним правом виборчим,
що й в Угорщині, де малярська олігар-
хія верховодить, правительство піднесло
прапор загального, рівного права вибор-
чого, тоді і Німці, а виїмкою вірнокон-
ституційної шляхти, стали удавати при-
хильників виборчої реформи в напрямі
рівного і загального права голосованя а
також їх дневникарство почало грати на
сій струні, величаючись своїм лібераліз-
мом і новочасним духом поступу.

Треба однак зазначити, що Німці з
самого першу домагали ся того, щоби
число їх мандатів не було зменшене, а
леж правительство, котре хоче бути спра-
ведливим, не може їм забезпечити пере-
ваги, позаяк їх населенє творить виразну
меншість супроти неславянських народ-
ностей. І справді правительство, наколи
вісти дневникарські можна вважати певни-
ми, то лишає Німцям 205 мандатів. Че-
ські Німці не хотять вдоволити ся чи-
слом 48, яке має припасти на Чехи на
основі дневникарських вістей і задля того
ухвалили резолюцію, що хватять ся най-
острійших способів боротьби, наколи пра-
вительство не вволить їх домаганям.

Ся ухвала запала без відомостей ні-
мецьких послів з інших країв і на засі-
даню німецької четверні під проводом
дра. Люегера ухвалено аж тоді заняті
відповідне становище, наколи буде пред-
ложений начерк закона, чого сподівають
ся в понеділок.

Неприхильні виборчій реформі жив-
ла віщують уже упадок реформи, розвя-
занє державної ради перед Великоднем
ітд. Одначе про дійсне положенє і ви-
гляди виборчої реформи можна буде
щось певного сказати по внесеню пра-
вительственої предлоги в посольській па-
латі і по переведеню розправи над сею
предлогою, яка після того має бути ві-
дослана до окремої комісії виборчої.

Еволюція в Росії.

Єще з нагоди памятних «Потемкин-
ців» ми писали, що мрії про якийсь на-

глий переворот в Росії є передчасні,
бо тамошня суспільність за мало підго-
товлена до сего. Єї стати на насильний
зрив, навіть на брутальне руйнованє, од-
нак мало в неї спроможности до свідомої
цілі та мирної організаційної пра-
ці. Вирочім на се треба не тільки часу,
але і супкою, про який при нинішних
відносинах в Росії не можна і думати.
Тож цікаво нам тепер, якою дорогою
іде ся еволюція, особливо між україн-
ським народом. Коли українські соціалі-
сти бачать своїх героїв в «Потемкинцях»
і задля них вимушують, на польській
лад, жалобу на галицькій суспільности, то
ми правдивими піонерами української
справи вважаємо тих людей, що не га-
ючи часу, як тільки настала спроможність
їх діяльности на національнім поли, за-
брали ся пильно будити українське жите,
збирати средства на видавництва устро-
юванєм складок, українських вечерів і
т. и. та оснували цілий ряд часописий,
що шукать собі дороги і в найбільшій-
шу українську хату, розбуджуючи лю-
бов і свідомість до свого рідного. З
правдивою радістю витаємо кожду таку
українську ластівку і тому, що она най-
ліпше інформує нас також про тепері-
шний стан українського життя, як і вза-
галі російських условин.

Полтавський тижневник «Рідний Край»
ось як представляє сю ситуацію в Ро-
сії:

Міністер фінансів зложив роспись
державних прибутків і трат (державний
бюджет) на рік 1906-й. Він сподівається,
що в 1906-му році буде: Державних до-
ходів звичайних 2.027,858.774 р., над-
звичайних 2.000.000 р., державних трат
звичайних 2.018,076.550 р., надзвичайних
492,896.225 р. Не стає грошей на рік
481,114.001 р., себ-то десь треба взяти
без малого пів міліарду карбованців і
міністер каже, що їх треба десь позичи-
ти... Справді, взяти десь треба далеко
більше, бо й за 1905 рік не стало гро-
шей на державні потреби більше ніж
міліард (1.606 міліонів руб.), і їх по-
крито позичкою 780 міл. р., а ще не
покрито 226 міліонів. А позичити тепер
дуже трудно, хоч-би й за великі процен-
ти, бо за границею не хотять давати
грошей, бачивши, яке безладдя в Росії.
Та й ще чи можна буде зібрати ті 2 мі-
ліарди звичайних доходів, бо в Росії
голод (у 20 губерніях) і революція. В
Європі тоді тільки повірять і дадуть Ро-
ссії грошей, як у Росії правуватиме на-
род, через своїх виборних, а не бюро-
кратія, бо їй ніхто вже тепер не вірить.

А тим часом бюрократія панує собі по старому; їй байдуже, що Россія руйнується, — аби попанувати ще хоч рік, хоч пів року.

Правительство тим часом робить нові великі трати, щоб себе оборонити від революції, або й просто від народу. Окрім тих великих грошей, що досі тратилися на поліцію, на жандармів і т. д., іще прибавляється: 19 мільонів на поліцію, 1 мільон на якісь «надзвичайні і секретні трати по поліції», 1 мільон на заповоги чинам поліції і 1 мільон 800 тисяч на збільшення числа суддів, бо їм тепер багато діла — судити повстанців та борців за свободу. Разом з тим правительство скоротило і без того малі гроші на школи (аж на 1 міль. 200 тисяч р.) на заповогу переселенням на 400 тисяч р. і т. д.

Багато грошей народ складає в «сберегательні каси», і з тих грошей правительство часто позичало на свої потреби. Останніми часами в де-яких місцях люде почали брати з кас гроші і правительство запобігає, щоб в тих касах було як можна більше грошей; для того правительство трохи не щодня звіщає, що хто взяв гроші з каси, у того їх украли або відняли.

Самий крадій спосіб поправити діло з грошима був-би той, щоб народ вірив своєму правительству. А вірити йому можна булоб тоді, колиб воно було народним, щоб воно робило те, що потрібно народові. Ніколи того не буде з бюрократичного правительства. Немає ніякої надії.

Як почалася боротьба за волю в Россії, то й духовенство де-куди заворушилося. Де-які священники та архієреї в Петербурзі надумалися скликати церковний собор. Раніше правительство казало, що се діло трудне і так одразу на його зважитися не можна. Тоді ще був Побідоносцев обер-прокурором Синоду. Сими днями прийшла звістка, що вже рішено скликати собор і приказано митрополиту Петербургському Автоною, Московському Володимирі і Київському — Флавіану визначити час, коли має бути скликаний собор.

Давно вже пора визволити православну церкву з неволі поліцейської та бюрократичної, в якій вона жила вже літ 200. Собор церковний піде на добро, коли на собор покличуть не самих архієреїв та монахів, та священників, а всіх вибраних від православних християн. Краще булоб скликати попереду місцеві собори у кожній країні імперії.

Державна рада.

Засідання державної ради переходять спокійно і майже незаметно супротив величезного заінтересованія, яке дожидає внесення виборчої реформи. В середу по промовах референта комісії і референта меншости, палата приступила до голосованія над першою групою параграфів о забезпеченню приватних урядників. Принято всі параграфи, так як їх предложила комісія, лише в §. 2. прийнято поправку, що забезпечення виключаєся не в 50. але в 55-тім році життя. Ухвалено також поправку Штернберга, що

право забезпечення пропадає доперва по 18, а не по 12 місяцях. Відтак ухвалено другу і третю групу параграфів і тим полагоджено цілий закон в другім читанню. — В четвер прийнято закон о забезпеченню приватних урядників в третім читанню і приступлено до дискусії над законом о охороні власної продукції хмелю. По довшій дискусії, в якій забирає голос цілий ряд бесідників, промовляв міністер рільництва гр. Букоа, а відтак прийнято предложені внесення.

При кінці засідання пос. Шенерер запитував, чому до тепер не предложило правительство закон про уділ Австрії в спільних видатках, хотіли мимо того асигнувати суми на спільні видатки. На сім відрочено засідання до нині.

Вчорашні вечірні дневники віденські доносять, що виборча реформа одержала від цїсаря т. зв. передвступну санкцію і що внесення реформи наступить дня 15. с. м. Презес міністрів закинув попередній намір пізнійшого внесення виборчої реформи в палаті послів, а іменно аж до хвилі покінчення нарад над контингентом рекрутів. Деякі вістки твердять, що вже 13 с. м. а найдалше 14. проєкт виборчої реформи вплине до палати послів.

В виду сего і рух між поодинокими партіями став живіший. Між иншим група Шенерера звернула ся до всіх без виїмку німецьких клубів з запрошенем, щоби зібрали ся на спільну конференцію в справі вилучення Галичини. Запрошене твердить, що в наслідок запроєктованої виборчої реформи ся справа стала актуальною, а і галицький сойм є її прихильний. Німецьке поступове і людове сторонництво відкинуло се запрошене всенімців, бо виволіканє сеї квестиї в теперішній хвилі уважають невідповідним.

НОВИНИ.

— **Календар.** В суботу: руско-кат.: Єфрема; римо-кат.: Схолястики. — В неділю: руско-кат.: Ігнатія; римо-кат.: Девидерія.

— **Під покровом Є. Екс. Митрополита Андрея гр. Шептицького,** відбуде ся в великій салі «Народного Дому» в неділю дня 11 лютого с. р. великий декляматорско-вокальний вечір в дохід народної Лічницької. Програма: Часть I. Івана Франка «Мойсей» поема, відтворить п. Лев Лопатинський. Часть II. 1. а) Лисенко: «Якби мені мамо наместо», б) Воробкевич: «Соловій», в) Лисенко: З опери «Різдвяна ніч» ария Оксани, відспіває п-ні Фільомена Лопатинська, 2. Бортнянський: а) Концерт нр 4 «Воскликніте Господеві», мужеский хор при акомпаняменті фортепяну. б) «Да молчит! мужеский октет а capella, в) «Да ісправит ся молитва моя» тріо [п. Пасічинський (тенор) п. Абрисовський (барітон) п. Подольнський (бас)] з хором в супроводі смичкової оркестри відспіває хор питомців духовної семінарії. 3. а) Людкевич: «Черемше, брате мій», б) Матюк: «Цвітка дрібная», в) Лисенко: «Дівчино рибалонько» відспіває п. Лев Лопатинський. Супровід фортепяновий обявля п. Богдан Вахнянин і п-на О. Ясеничка. Початок точно о годині 7-мій вечером. Підчас виконування поодиноких точок двері до салі будуть безусловно замкнені. Ціни місць: Крісла перворядні 3 К.; другорядні 2 К.; треторядні 1-50 К.; вступ на салю 70 с.; на галерії 50 с. Білети можна дістати в «Сокольськім базарі» (ріг ул. Рускої і Бляхарської) та в «Народній Лічницькій» (ул. Петра Скарги ч. 4) а в день концерту від 6. год.

вечером при касі. Надатки на цілі «Народної Лічницької» приймають ся з подякою.

В сій програмі концерту наступить деяка зміна. Іменно з причини, що п-ні Ф. Лопатинська виступає в неділю вечером в міській театрі в опері Р. Вагнера «Валькірії», перша точка другої частини концерту перенесе ся до першої частини. Тим способом п-ні Лопатинська відспіває свою програму на самім початку концерту, а всьо дальше остане в незміннім порядку.

— **Краєва рада шкільна** іменуєвала учителями (-льками) 2-кл. шкіл: Мар. Крукеркову в Рівнім, Стан. Маркевичеву в Мисляховичах, Клим. Крупянку в Дембні, Фил. Лозинську в Колиндянах, Прок. Пастівнича в Новосілці, Мар. Сагалеву в Шилах, Мак. Чернявського в Залужу і Теод. Романкова в Бурканові; учителями (-льками) 1-кл. шкіл: Григ. Жидяка в Маластові, Вер. Калуску в Білокерницькій, Ванду Кшепінську в Ферескулі, Ан. Добчицьку в Зельчині, Сем. Медвіда в Пасічній, Ром. Моравецкого в Райску, Вол. Чубатого в Острині, Ванду Ходоровську в Хочині гор., Фил. Івасевича в Демянові і Вал. Гадачківну в Милатині; — перенесла учительку Валерію Волянську з Суєдівич до Надиб і Ядв. Домбровицьку з Голоскова «на Глибокім» до школи ім. Карпинського в Голоскові.

— **З сокольського життя.** В неділю дня 4. с. м. перевів відсоручник львівського «Сокола» п. Шишкевич курс пожарництва і перші загальні збори пожарної філії в Чижиках коло Вивник. — В неділю дня 11. с. м. виїздять делегати на загальні збори філії в Миколаві над Дн. і в Жужели, сокольського повіта, і при тій нагоді переведуть в Миколаві ілюстрацію «Сокола» а в Жужели курс пожарництва, котрий відбуде ся в поведілок. — Пожарну філію в Різдвянах, теребовельського повіту, основану на статуті львівського «Сокола», вже затвердило намісництво.

— **З української літературної ниви в Росії.** Проф. А. Кримський помістив в «Гром. Думці» допис про нові укр. часописи, які мають виходити в Москві і подає там ось що: Як сповіщали вже газети, в Москві малиб виходити під редакцією Ів. К. Оппокова, аж три українські часописи: газета «Україна», тижневик «Зоря» і місячник «Хата». Споміж них «Україна» повинна була видавати ся в характері органу політичної ліги: «товариство ім. Шевченка» (не того добродійного товариства, що є в Петербурзі, але однойменної політичної ліги московських Українців). Ідеал тої ліги — автономія України з українською установчою радою. Тількиж за теперішних московських обставин, під страшними репресіями адмірала Дубасова, нема ані найменшої надії, щоб поталанило зараз друкувати в Москві політичну українську газету. Тимто редактор, замість «України», починає наперед усього видавати ілюстрований тижневик: «Зоря», літературного змісту, без політики (буде в «Зорі» тільки такий коротенький політичний огляд, який ми бачимо в російській «Ниві»), а «Україна» зачне виходити трохи пізніше, нехай-но покращають політичні обставини. Перше число «Зорі» вже пішло до друкарні тай вийде в світ, певне, к 1-му февралю. Одяною з одмітних (демократичних) особливостей літературного обличчя «Зорі» буде те, що в ній давати меть ся воля всім українським наріччям: якою мовою напише кожен автор свою статю або оповідання, розуміють ся, доброю мовою — достоту тією самою мовою воно й друкуватиметь ся, хочби се виходило й дуже по діалектичному, дуже по місцевому. От, між иншим друкувати меть ся в «Зорі» нова велика повість відомого письменника Ів. Сем. Левіцького — то в ній, приміром, ніде не трапляти меть ся літературна форма: «в ній», «в великій хаті», а буде тільки: «в нї» або «в її» та «в великій хаті»; ніде не буде в тій повісті форма «питання», буде тільки «питання» і т. п. і т. п. — одним словом, все писати меть ся саме так, як у Київщині. Що до редактора, Ів. К. Оппокова, то з його мови зовсім виразно виблискують деякі яркі особливості східно-подільського діале-

кту; тількиж він не дозволить собі виправляти яке небудь, скажемо, полтавське писання свого співробітника на свій подільсько-київський лад... Не знаю як кому, а мені дуже подобають ся всякі діалектичні ознаки, і мені здасть ся, що не булоб великої шкоди, колиб у нас іще довший час не заводилось геть одностійного, академічно виробленого типу літературної мови. Або краще: нехай літературний тип для мови буде вироблений такий, щоб він був спільний і нормальний для всієї України, але zarazом нехай кожен письменник мати ме право одхилати ся од тієї норми тай не цурати ся своїх локалізмів. Змине час — то практика сама покаже, котрі мусять позникати.

Забалакавши про літературну мову, можу поділити ся з читачами „Громадської Думки“ звісткою, що в „Зорі“ я друкувати му великий курс практичної української граматики. Друкувати меть ся він російською мовою, бо в першій лінії я призначую сей „Практический курсъ изучения малорусскаго языка“ для тих інтеллігентних зросійщених Українців, які радніші вернути ся до свого народу та не знають його мови. Увесь „Курс“ обрховано сторін на 500 (бо слова, практичні переклади „Ключ“ до них займають богацько місця); та я бажав би, щоб цілий отой „Курс“ умістив у „Зорі“ протягом одного року, хоч би через те довело ся побільшувати кожне число часопису. Що до самої граматики (себто фонетики, склонень, спряжень, фразеології), то я зложив її виключно для наддніпрянської мови (обох боків Дніпра), себто тільки для мови центральної України, бо з практичного погляду так воно виходить найлучше; а колиб я був захтів подати спільну граматику для всіх українських земель (* Галичиною та Буковиною zarazом), то для початкуючих учеників така граMATика булаб важною. А втім, я маю подати в „Зорі“ ще й окремих курс української діалектології (очевидячки вже українською мовою, а не російською); але то вже буде аж тоді, як додрукуєть ся осей „Практический курсъ для изучения малорусскаго языка“. — Щож до словарного запасу, то й з сього боку я найбільше вважав у своїм „Курсѣ“ на мову Наддніпрянщини; а котрі слова я беру з мови інтеллігентних Українців, то коло них роблю в скобках зазначку: „шт.“; — нехай ученик знає, що такого слова він може не почує з уст наддніпрянського селянина.

— В Яворові відбуде ся вечерок в честь Т. Шевченка дня 18. с. м.

— В Чорткові устроює дня 11. с. м. представлення комедії «Вихованець» аматорський кружок пожарного «Сокола» в Вигнанці.

— В Соколі відбудуть ся дня 28. с. м. о 4. г. заг. збори політичного тов-а «Руска Рада».

— З Бережан пишуть нам: „Кружок аматорів“, устроює в понеділок дня 12. с. м. в салі «Надії» аматорську виставу комедіо-опери Квітки Основяненка «Сватання на Гончарівці». Маємо надію, що так місцева як і позамісцева інтелігенція попре матеріально заходи аматорів, тим більше, що ся штука вже раз грана добре повела ся, а дохід призначений на боевий фонд. Крісло коштує 1 К. За комітет: Др. Володимир Башинський.

— Народні віча в справі виборчої реформи відбудуть ся: дня 9. с. м. в Ярославі о 11. год.; в Хохоневі (пов. Рогатин) о 11. год.; дня 10. с. м. в Березиці (пов. Жидачів) о 1. год.; дня 11. с. м. в Делятині о 1. год.; дня 12. с. м. в Скоморохах (пов. Рогатин); дня 15. с. м. в Довгополи (пов. Косів) і в Микучині (пов. Надвірна) о 1. год.

— Конкурси оголосила кр. рада шкільна на посаду учителя рускої мови в учительській семінарії муж. в Тернополи (подавати ся до 30. марця) і на посаду окр. шк. інспектора в Зборові (подавати ся можна до 25. марця).

— Розмова цвѣтів, звісна товариська гра, вийшла на складок львівської фірми Кавчинський і Оберський, в укладі Дениса Сумика Цілість обнимає 60 картонових картк в двох красках, а на кожній картці містять ся від 10 до 14 питань і відповідей. При укладі тих га-

док автор дуже влучно вихіснував уривки з поезій українських поетів. Видавництво се приймуть радо не лише по родинних домах, але і по читальнях та товариствах, бо ся невинна фліртова забава може зайняти рівночасно кількадесять присутних осіб. „Розмова цвѣтів“, видана по руски гладким стилем і чистою народною мовою, випре певно уживані доси по руских домах того рода забави в польскім язичі. Є воно також відрадною проявою, що польські купці числять ся з рускою клієнтелею; а що доси ніяка руска фірма не спромогла ся видати тої гри, то треба купувати єї у више названої фірми під адресою: Львів, ул. Кароля Людвика 7, по ціві 1 К 70 с.

— Дрібні вісти. Населенє міста Кракова після послѣднього статистичного звіту виносило в кінцем 1905 року 100.784 мешканців разом з войском. Мужчин було 49.606, а женщин 51.178. — З Парижа доносять, що в середу о годині 4-тій по полудни дало ся чути околїця Греноблі, в Савой, землетрясенє. — В Монахові вела ся минушого четверга карна розправа перед трибуналом судїв присяжних. В часі розправи один з обжалованих кинув на промовляючого прокуратора д-ра Міллера тяжким молотком і небезпечно ранив єго. — Начальник міської пожарної сторожи у Львові, радник Павло Праун, по 58 літах служби перейшов на емеритурю в 6000 К річної платні, а на єго місце іменувала міська рада начальником капітана 30. п. п. Йосифа Житного з пенсією секретаря. — На вчерашнім засіданню міської ради у Львові др. Пісек складав звіт із гігієнічних відносин у Львові. Зазначив іри тим, що смертельність між жителями зменшує ся. В 1904. р. було о 1.050 випадків смерти менше як в тім часі перед 10 літами. Пошестних недуг у Львові майже нема, лише грузлавка легких чим раз сильніше розвиває ся.

— Прикрє розчарованє злодій. З Києва доносять російські часописи, що до помилкани славнозвісного українського історика В. Антоновича закралїсь злодій, перетрусили цілу кату і не нашли нічого цінного кромі кількох тяжких скринь. Надіючись найти в них Бог знає які скарби, забрали їх з собою з найбільшим напруженєм та занесли в безпечне місце. Коли однак їх розбили, гіркому заводови злодійв не було ні краю ні міри, бо намість сподіваних скарбів нашли кісточки, глиняні черепки, кусвї старих мечів, мідяні монети і таке инше, що для них не представляло ніякої вартости.

— Новий Унґвар. В Канаді основали і зорганізували недавно угорскі емігранти нову оселю, котру назвали Унґваром. Околїця, в котрій находить ся сей новий Унґвар, визначає ся живописним положенєм, окружена лісами і поділена водами. Земля там дуже плодovitа.

— Злодійска ватага із гімназіастів. В Опаві арештували сими днями тамошня поліція кількох учеників висшої гімназії, які зорганізували ся в злодійску шайку, що своїми вломлюванями й кражами дала ся добре в знаки мешканцям Опави. Ті члени шайки рекрутували ся не із дїтїй бідних, але саме із висших родин урядничих і богатих міщан. Головою сего „підприємства“ був син табулярного урядника, але він кудись утік. Подібні справи вийшли недавно на яву і про гімназіастів по деяких містах угорских. Се очевидно грізні симптоми ненормальности теперішних відносин і пануючої моралі.

— Хоробливою любовю загорів — як доносять з Риму Gazet-i lw. — якийсь підофіцир в Турині до нашої землячки п-ни Саломей Крушельницької, коли она співала в тамошній королівській опері. Десятки єго листів попеліли в печи навіть неперечитані. З часом почала п-а Кр. діставати від него листи з нарисованими штилетами і иншими подібними ознаками погрози. Напасть не скінчила ся навіть тоді, коли артистка виїхала до Риму. Підофіцир дізнав ся з часописей, де єго ідеал перебуває і приїхав до Риму. Там виписував до неї листи і штурмував до єї гардероби в опері.

Коли грозило небезпеченство житю п-ни Кр. она зажадала помочи поліції, котра приарештувала любовного маняка.

— Кошти версальського конгресу не є установлені і зависять від обставин. Коли президент республіки в часі свого урядованя подасть ся до димісії, держава видає на виготовленє цілого апарату виборчого в Версалю 18.000 франків. Наколи однак вибір має бути доконианий в часі нормальнім, т. є по вигасненю 7-літнього правління, то кошти вибору є більші. Тоді видатки одводневного засіданя в Версалю доходять до 30.000 франків, бо відновляєсь палату, відсвіжувєсь меблі, запроваджувєсь світло електричне і телефони і т. д.

— Найбільший водопад на сьвітї був доси на Ніягарі. Тепер відкрито ще більший водопад на ріці Ігуассі в Паранї, над якою лежать рускі кольонїї: Агуа Амареля, Ріо Кляро і Порто Уніаю. Коло Порто Уніаю творить та ріка перші великі пороги, а в дальшій бігу серед недоступних пралїсів відкрито пороги, на яких спадає вода з висоти 210 стїп, а водопад Ніягари є високий лише на 167 стїп. На Ніягарі, широкій на 5.245 стїп, перепливає в минуті 100 мільонів тон води, а Ігуассу творить водопад, ширини 13.123 стїп із 140 міль. тон води переливаючої ся в одній минуті. Як тепер на оглядині Ніягари приїздять річно тисячі богачів з цілого сьвіта, так колись, як до порогів ріки Ігуассу буде вести залїзниця, будуть їздити люди оглядати то чудо сьвіта.

— Подорож до полудневого бігуна підприємляють знова францускі аеронавти на кораблі а відтак бальоном. Они виходять з сего заложеня, що на полудневім ледовім океані тягне ся далеко і широко суша покрита вічним ледом і снігом, а та земля доходить аж до самого бігуна. Ясна річ, що виправа удасть ся може лише тоді, коли безнастанно буде віяти полудневий вітер, котрий зажене бальон на полудне до бігуна, инакше шкода часу і грошей.

— Підземний телеграф без дрота. Англійскі часописи доносять, що Йосиф Мурґас в Пітсбурзі уліпшив свою нову систему телеграфованя під землею без дрота. Небавом мають побудувати дві стації того телеграфу, одну в Англії, другу в північній Америці. Стації будуть находити ся в глибоких на 1.000 м. закопах. Потрібний на ту ціль капітал 20.000 доларів вже зібрано.

— Льви завстидалиб чоловіка. В однім малім містечку в Англії пішла одна мати з своєю 6-літною донькою до менажерії. Підчас представлення наспіла страшна буря і по тій причині повстало в будї замішанє межи видцями; всі кинулись до виходу, а в додатку ще і зьвірята почали лячно ревіти. В тім загальнім замішаню відорвалася мала дівчина від своєї матери і не можна єї було ніяк відшукати. Люнув кріпкий дощ. Мала дівчина не хотіла почувати на полю і коли все вже успокійлось, вернула незамітно назад до буди. Ту власне був зайнятий сторож менажерії чищенєм клітки з львами і давав нову підстилку. Дівчинки не доглянув, котра підчас того ввійшла по сходках до клітки львів. Сторож за нею клітку замкнув. Мала дівчина знайшла ся межи двома великими старими і четверо молодими львами. Ту дівчинка спокійно межи львами на соломі уснула. На другий день знайшли єї без ушкодженя, а льви очевидно єї стерегли. По більшім труді удалось взяти дівчину з помежи двох львів і віддати матери. Скільки разів чоловік стаєсь лютийшим зьвірятем супротив чоловіка і малих дїтїй?

Телеграми

в дня 9. лютого 1906.

Відень. Шенериянці скликали всі німецкі клуби на нараду в справі відокреміння Галичини. — Німецке поступове і людове сторонництво відклонять запрошенє всенімців в тій справі, бо виволіканє тої квестії уважають за не-

надаюче ся до обговорюваня під сю пору.

Будапешт. Тутешні дневники доносять, що угорський сойм буде в слідуючій тижни розв'язаний, а королівський рескрипт назначить речинець нових виборів.

Магдебург. Magdeb. Ztg. доносить з Петербурга, що міністеріяльна рада обробила новий закон що до Жидів і предложить его державній думі. Той закон не узгляднює всіх желань гр. Вітто-го що до рівноправности Жидів, але признає їм деякі полекші.

Рим. Агенция Стефаніого доносить що вже уконституован ся новий кабінет. Президию і внутрішні справи обняв Соніно, заграничні справи гр. Гвіччардіні, фінанси Люччаті.

Берлин. Губернатор Ліндквісту доносить про здачу війська Герерів, яким про-водив Ісаак Вітбоа, найстарший син Ген-риха Вітбоа.

З нашого альбома.

Моління.

Від земних борб і лих, від шалу страсти,
Від сумніву, що біль несе без міра,
Душа до брам блакиту бе крильми —
Не дай їй, Отче, тут в тьми власть понасти,
Скріпи і осній промінем віри,
Любви жаром обнови!

Крий від пороків всіх — котрі вагою
Свиняють дум свободний зліт орлиний,
Окрий від вин, котрі тручають в пил —
Я-ж рамена знимаю за красою...
А ні, то хай душа з покус сьвіт кине,
Нім очорнить блуд білість крил!

Хай і само жите в сил повних цвѣтів
Потає скоро — як сей віск у грани,
Так скоро як на сонці тає сніг
Щоб лиш з душі, що бе крильми в блакити,
Важкі зірвались ланцюхи — кайдани,
В які заковує тут гріх.

Нехай з низин тих вдовні сили злину
Як зірваний лист бурєю грізною
Паде зелений ще... в глубли лісів —
І як сей цвѣт, що в соняшну годину
Паде в само полудне під косяю
В сїяню ранніх, чистих свів.

І як сей звук, що йде до все чистіших,
Як ті краски, що у веселді сяють,
Йдуть від блідих аж до палких як грань —
Хай мисль несець до висших сфер яснійших,
Крий, Отче, від провин, що зліт спляють,
О, не відкинь моїх благань!
Уляна Кравченко.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Іван Остап

Des nerfs dérangés.

(Дальше).

Треба би мого брата. Він би одвітив,
Усіх наших женцин ділить він на групи. Пер-
ша група, се, після його слів — цивільна. Всі
з тої групи мріють о сьвітських замужях. Із-
дять по баях, наставляють сїти на сьвітських
мужчин. Часом поведе ся гарна ловля. В сїти
влізе лиса голова якогось «радника».

— Цікава група — і засьміяв ся. — А
друга яка?
— Чи маю дальніє сказати? Не випадє...
— Кажіть.
— Се питомецька. Але не скажу...
— Тепер вже знаю!.. Ви не хочете ска-
зати, то певне належите до тої групи!
— Я, що ні, то ні. Але знайте. Однак,

се не мої слова, лише братові. Друга є питом-
ецька. Тато має три дочки, привозить їх на
празник.

— І щож дальше?
— Дочки бавлять ся. А тато ходить по-
між гостей і вибирає питомців. Приходить до
першого.

— Ви на котрім році, пане — питаєсь.
— На першій.
— Дуже гарно пандзєю. Теологія гарні
студії! А потім широке поле до діланя. Ідєсь
пандзєю між народ, вціплюєсь нові ідеї. На
вас пандзєю — і покленче по рамени — ціла
надія Руси. Ми старі, вже немічні трохи. Туй
туй підемо в кут, а ви станете пандзєю на
нашій місци.

Приходить до другого.
— А ви на котрім році?
— На третім.
— Я дєсь вас пандзєю видїв вже? Ви
були здаєсь у нас на празнику?

— Ні, я доперва перший раз в тих сто-
ронах.
— А то раз! Бути пандзєю в Римі,
а папи римского не видїти. Бути в тих сто-
ронах, а до нас не загостити. Я вас не пушу
пандзєю, мусите їхати з нами.

До питомця з четвертого року програв
пятку в карти.
Наконець приїдять до дому. Тому з че-
твертого року відступає своє ліжко, дають
шовкову ковдру — а тому з першого стелять
на софі в сальоні.

— Якби я до вас приїхав — де би ви
постелили?
— Ет. На ганку.
— А то чому?
— Бо ви не жених і я не піду замуж
— і засьміялась.

Минули літа. Зоя скінчила консервато-
рию, а він університет.

Ось вони йдуть побіч себе. А був тихий,
літний вечір.

Минули греблю і опинились на леваді,
на скраю дотрої темнів ся гай.

Місяць викотив ся за хмари, приглянув
ся своїм блідим зором околиці і знов сховав
ся за хмарку. А виглянувши в друге, видав
ся дуже яснійшим, красшим.

Своїм зором подивив ся він і на садок
і на гайок і ліси і левади. Оглянув усе, якби
хотїв перекопатись, чи не хибує чого з його
зачарованого, нічного царства. Але усе витало
його як свого давнього знакомого.

З землі підіймалась легесенька імла, сте-
лялась покривалом на леваді, обіймала корчі
— а вони виглядали немов які духи із того
одїяла.

А місячна краса розливалась навкруги.
— Гарний вечір — сказав. — Такі ве-
чері і ночі вимріяли і випестили в собі чу-
дову поезию. Ось онде та вільна. Немов ру-
салька вириває із білого одїяла, приглядаєсь
до місячного сьвітла, любуєсь своєю красою...
А сам місяченько заводить із нею тихі, люб-
бовні речі.

— Місяченько гарний... однак, кажуть, зи-
мний і зрадливий.

— Хиба не зрадить нас. Але до того
вечера хибує ще одного...

— Чого?
— Тихого, дівочого співу.

Зрозуміла його. І полилась ві пісня.
Лилась і плинула по легенькій імлі, до-
сягала гайочка, відбивалась у йому легеньким
одгомомом і неслаєсь ніжними звуками у ту
окраїну, де зіроньки сяють.

(Дальше буде).

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.
від 1. до 15. лютого 1906.

Нова сензаційна

програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлєне.
В неділі і сьвята 2 представлєня о 4. год. по
пол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life
представлєне. Білєти вчаснійше можна на-
бути в конторі Пльона при ул. Кароля Лю-
двика ч. 9. З куплєним білєтом на фотелі,
льожі і І-рядні крісла можна їхати даром на
представлєне омаїбусами Кольосєю, які ждуть
коло Відєньської Каварії.

Рух залізничних поїздів

важний від 1. січня 1906 після середно-євро-
пейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12 20*	6-10, 1 40, 5-45, 9-10*
Кракова	2 31*	6.—, 8-50, 1 30, 5-23, 8 40, 9 50*
Підволочиск	7-20, 11-55, 2 30, 10-20, 5-0, 10-20*	
Лавочного	7-29, 11-45, 10 50*	
Рави рускої	7-50	
Станиславова	8-05	
Самбора	8-15, 1-50, 9-20*	
Яворова	8-18, 4-32	
Коломиї	10-05	
Ряшева	10-35	
Тухлі	3-45 (від 15/6 до 30/9)	
Белзця	5—	

На Підзамче.

Підволочиск	7.—, 2 15, 5-15, 10-2*, 11-34
Зі Львова з головного двірця відходять:	
До Кракова	2 45, 4-15, 8-25, 8-35, 2-50, 6-35* 11.—*

Іцкан	2 51, 6-15, 9-20, 2 40, 10 40*
Підволочиск	6-30, 10-55, 2—, 9—*, 11-05*
Яворова	6-55, 5-58
Лавочного	7-30, 2-55, 6-25*
Самбора	9—, 4-20, 10-55*
Белзця	11-10
Ряшева	4-10
Коломиї	5-50
Рави рускої	7-30*
Перемішля	10-05* (від 1/5 до 30/6) Хирова, Ясєла
Стрия	11-10*

З Підзамча:

Підволочиск	6-43, 11-15, 2-13, 9-23*, 1-24*.
-------------	----------------------------------

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди пічні є означені звяздкою. Пору нічна числїть ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 минут рано.

Всілякі КУПОНИ

вильосовні цінні папєри

виплачує без потрученя провізії
або коштів

Контора виміни

п. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.

Щадїть і купуйте землю!

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою
у Львові (Ринок ч. 10)

платить 4% від вкладок, приймає і виплачує
вкладки кожного дня, крім неділі і сьвят;
Удїляє позички на 6% на гіпотєку або за по-
рукою; дає більшї позички парцелянтам на ку-
пно землі; сплату гїл течних позичок розкла-
дає 15 літ; при 30 ратах піврїчних вносить
рата на капітал і процент разом 5 корон від
100 корон.

На покритє дахів бляхою або черепом
удїляє „Джістер“ позички на 5%.

Позички можуть дістатї тільки члєни; яко
члєн може приступити тільки члєн Товариства
обезпечєнь „Джістер“
Дивїденда від удїлів члєнських вносилє
все 6%.

Вкладки можуть вкладати такжє не члєни.
Вкладки вносить 19/12 1905: 2,072,928 К.
Позички удїлені 2,041,615 К.
Удїли члєнів 162,127 К.
Фонд резервовий 30,283 К.
Цінні папєри і льонації 257,963 К.

З чистих зисків удїлів „Джістер“ на пер-
кни, бурєв і інші добродїїні ціли вже над
40,000 корон.

Щадїть і купуйте землю!

З друкарні В. А. Шийковского.